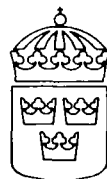

Finansutskottets yttrande

1985/86:3 y

om översyn av riksdagens kontrollmakt

FiU
1985/86:3 y

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 11 februari 1986 beslutat inhämta yttrande från finansutskottet över motion 1984/85:940 av Sture Palm m. fl. (s, m, c) om översyn av riksdagens kontrollmakt.

Finansutskottet har beslutat att med detta yttrande också överlämna motion 1985/86:Fi716 av Britta Bjelle (fp) om översyn av riksdagens revisorers kompetensområde.

I den under förra riksmötet väckta motionen 1984/85:940 av Sture Palm m. fl. (s, m, c) har de dåvarande ledamöterna i riksdagens revisorers arbetsutskott föreslagit att en samlad översyn skall göras av riksdagens kontrollmakt. Motionärerna erinrar om de förändringar som riksdagens revisorers arbetsformer undergått sedan slutet av 1970-talet och det närmare samarbete som därvid utvecklats mellan revisorerna och riksdagens utskott. Utan tvivel har dessa åtgärder vitaliserat revisorernas granskning anser motionärerna. Deras erfarenhet är också att revisorernas arbete har inneburit att utskott och riksdag fått ett bättre beslutsunderlag. Motionärerna anser dock att revisorerna många gånger inte har tillräckliga resurser för att snabbt kunna följa upp de olika granskningsförslag som väcks. Motionärerna gör mot denna bakgrund bedömningen att en förstärkning av resurserna vid revisorernas kansli är nödvändig för att revisorerna skall kunna ge riksdagen bättre stöd i sin granskningsuppgift.

Motionärerna sätter också från konstitutionella utgångspunkter i fråga om inte ansvaret för den statliga kontrollen i högre grad än nu bör ligga på riksdagen.

Finansutskottet får med anledning av motionen anföra följande. Utskottet har i olika sammanhang framhållit värdet av det samspel mellan revisorer och riksdagsutskott som har kommit till stånd efter omläggningen av riksdagens revisorers arbetsformer. Detta har, som motionärerna själva framhåller, i hög grad vitaliserat revisorernas arbete och givit riksdagen värdefullt beslutsunderlag i många frågor.

De förslag som motionärerna för fram är med hänsyn härtill av central betydelse för hur samarbetet skall kunna utvecklas och förstärkas i olika avseenden. Verksledningskommittén har i sitt huvudbetänkande (SOU 1985:40) lagt fram förslag som omfattar den revision som riksrevisionsverket (RRV) svarar för. Indirekt berör förslagen därmed också riksdagens revisorers granskning. Kommitténs förslag bereds f. n. inom regeringskans-

liet och enligt vad utskottet har inhämtat väntas en proposition i ärendet FiU 1985/86:3 y under hösten 1986.

Utskottet vill nämna att utskottet i anslutning till beredningen av detta yttrande har behandlat ytterligare två under allmänna motionstiden 1986 väckta motioner om den statliga revisionsverksamheten. Motionerna är 1985/86:Fi402 av Lars Tobisson m. fl. (m) och 1985/86:Fi407 av Daniel Tarschys och Anne Wibbe (fp). Enligt utskottets mening bör dessa motioner avslås i avvaktan på riksdagsbehandlingen av verksledningskommitténs förslag. Mot detta beslut har företrädare för moderata samlingspartiet, folkpartiet och centerpartiet reserverat sig.

Enligt utskottets mening bör riksdagsbehandlingen av verksledningskommitténs förslag avvaktas även innan man tar ställning till den i motion 1984/85:940 förordade översynen av revisorernas verksamhet. Det är nämligen som utskottet ser det angeläget att utredningsbehovet prövas mot bakgrund av riksdagens ställningstagande till de i detta sammanhang aktualiserade frågorna. En utredning om riksdagens revisorers verksamhet bör följaktligen anstå. Folkstyrelsekommittén bör, som motionärerna föreslår, inte ges i uppdrag att behandla dessa frågor. Det skulle kunna leda till att kommitténs arbete fördröjdes. En eventuell utredning om riksdagens revisorers verksamhet torde kunna göras utan att man avvaktar resultatet av folkstyrelsekommitténs arbete.

Britta Bjelle (fp) föreslår i motion Fi716 att riksdagens revisorer skall ges i uppdrag att efter ett antal år utvärdera varje ny ramlag. Med hänsyn till frågans art har utskottet beslutat att med detta yttrande överlämna motionen till konstitutionsutskottet för fortsatt beredning. I anslutning här till vill finansutskottet framhålla följande.

Riksdagens revisorer är i princip oförhindrade att på förslag av riksdagsutskott eller på eget initiativ utvärdera effekterna av en viss ramlag.

Verksledningskommittén har i sitt av utskottet tidigare berörda huvudbetänkande också tagit upp frågan om ramlagstiftningen och de styrproblem denna teknik ger upphov till för riksdag och regering. Kommittén har därvid föreslagit att ramlagar och andra normer av ramkaraktär bör som huvudregel underkastas regelbundna omprövningar. En sådan omprövning bör kunna gälla hela eller delar av en viss ramlag. Det viktiga är, som kommittén ser det, att riksdagen ges tillfälle att fortlöpande ta ställning till utformningen av politiskt viktiga frågor i en ramlag.

Återkopplingen och uppföljningen kan enligt verksledningskommittén ske på olika sätt. Riksdagen eller regeringen kan t. ex. redan när man beslutar om en viss ramlag eller ramförordning begränsa den i tiden. Ett annat sätt är enligt kommittén att ålägga någon lämplig myndighet att efter viss tid rapportera erfarenheterna av reglernas tillämpning till regeringen och/eller att ålägga regeringen en motsvarande rapporteringsskyldighet till riksdagen. Kommittén anser att statskontoret och RRV bör kunna engageras i sådana utvärderingar.

Den av motionären aktualiserade frågan är sålunda för närvarande redan föremål för överväganden. Finansutskottet anser för sin del att riksdagens

revisorer med den inriktning verksamheten har inte bör ges ansvaret för en granskning av det åsyftade slaget. FiU 1985/86:3 y

Stockholm den 24 april 1986

På finansutskottets vägnar

Arne Gadd

Närvarande: Arne Gadd (s), Roland Sundgren (s), Christer Nilsson (s), Nils G. Åsling (c), Rune Rydén (m), Iris Mårtensson (s), Lisbet Calner (s), Filip Fridolfsson (m), Hans Petersson i Hallstahammar (vpk), Arne Kjörnsberg (s), Hugo Hegeland (m), Margitta Edgren (fp), Rolf Kenneryd (c), Marianne Carlström (s) och Anne Wibble (fp).

Avvikande meningar

1. Nils G. Åsling (c), Rune Rydén (m), Filip Fridolfsson (m), Hugo Hegeland (m), Margitta Edgren (fp), Rolf Kenneryd (c) och Anne Wibble (fp) anser att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "folkstyrelsekommitténs arbete" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening kan tungt vägande skäl anföras för att den av motionärerna föreslagna översynen av riksdagens revisorers verksamhet bör komma till stånd. Revisorernas resurser och arbetsformer bör prövas mot bakgrund av de erfarenheter som vunnits av den nya inriktningen på deras verksamhet. Tillkomsten av den nya grundlagen reser också, som motionärerna påpekar, frågan om inte den statliga kontrollen av förvaltningen i högre grad än nu bör ligga på riksdagen.

Enligt utskottets mening bör en utredning av angivet slag inledas skyndsamt. Något skäl att avvakta riksdagsbehandlingen av de frågor som har tagits upp av verksledningskommittén föreligger inte.

Folkstyrelsekommittén bör dock inte ges i uppdrag att behandla dessa frågor. Det skulle kunna leda till att kommitténs arbete fördröjdes.

2. Margitta Edgren och Anne Wibble (båda fp) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med "Den av" och på s. 3 slutar med "åsyftade slaget" bort ha följande lydelse:

Den av motionären aktualiserade frågan är sålunda för närvarande redan föremål för övervägande. Finansutskottet anser för sin del att riksdagens revisorer med den inriktning verksamheten för närvarande har inte bör ges ansvaret för en granskning av det åsyftade slaget. I samband med en eventuellt framtida förändring av revisorernas verksamhet kan emellertid den typ av granskning som motionären föreslår komma att aktualiseras.

